

8. IKASGAIA. Estatua “Estatu sozial” bezala

Estatu liberalaren krisia.

Estatu sozialaren oinarrizko printzipioak.

Estatu sozialaren krisia.

Estatu soziala 1978ko Konstituzioan

8. IKASGAIA. Estatua “Estatu sozial” bezala

ESTATU LIBERALAREN KRISIA:

- ESTATU LIBERALAREN ALDIAK:

Estatu modernoaren agerpena Iraultza liberalak Estatu liberalaren sorrera
Estatu liberalaren demokratizazioa

IKUSPEGI HISTORIKOA: Konstituzio Estatuaren bilakaera:

- 1.fasea: Estatu konstituzionalaren jatorria; (XVIII-XIX.mendean: Burges Iraultzak)
- 2.fasea: Estatu konstituzionalaren sendoketa ZUZENBIDEZKO ESTATU bezala (XIX-XX. mendean)
3. fasea: Konstituzionalismoaren demokratizazioa -ESTATU DEMOKRATIKOA- (XIX-iraultza demokratikoak- eta XX mendea –sufragio unibertsalaren hedapena-)
4. fasea: Estatu Konstituzionala, ESTATU SOZIAL bezala (II Mundu Gerraren ostean)

8. IKASGAIA. Estatua “Estatu sozial” bezala

ESTATU LIBERALETIK, ESTATU SOZIALERA KO BILAKAERA:

- Mugimendu demokratikoa: Estatu liberalaren porrota
- Estatuaren abstenzionismoaren ereduaren bukaera: gizarte industrial modernoak eskakizun berriak ditu
- I Mundu Gerra eta II Mundu Gerra: Estatu liberalak ez ditu bermatzen estatuen arteko harreman baketsuak
- Estatu liberalaren krisiaren aurrean hiru Estatu mota azalduko dira: **ESTATU FASZISTA, ESTATU SOZIALISTA eta ESTATU SOZIALA:**
 - **Komunismoaren ezaugarriak:** a) Ideologia marxista-leninista; b) ekonomiaren planifikazio zentralizatua; c) Konstituzio malguak eta konstituzio formalismoa; d) Zentralismo demokratikoa eta erregio-federalismoa
 - **Estatu faszistaren ezaugarriak:** a) Alderdi bakarreko Estatu totalitarioa, anti-liberala eta anti-sozialista; b) askatasun demokratiko eta konstituzio bermeen ezabapena; c) Italia eta Alemaniako esperientziak
 - **ESTATU SOZIALA ZUZENBIDE ESTATUA DA:** Estatu liberalaren krisia gainditzeko erreforma bezala

8. IKASGAIA. Estatua “Estatu sozial” bezala

ESTATU SOZIALAREN OINARRIZKO PRINTZPIOAK ETA KRISIA:

- **Estatu sozilaren definizioa:** Estatuaren bertsio modernizatua, jatorri liberala duena, kapitalista motako egitura ekonomiko eta soziala duena, eta I MG eta II MG arteko garaian osatzen joan zena
- **Izen ezberdin:** Estatu liberal-demokratiko aurreratua; Ongizate Estatua; zuzenbidezko Estatu sozial eta demokratikoa
- **Estatu sozialaren aurrekariak eta hedapena:**
 - 1920-1930: UKeko gizarte erreformak; EEBBetako New Deal eta II errepublika Espainian
 - II MG ostean Estatu Sozialaren hedapena
- **Estatu Sozialaren ezaugarriak:** a) Ekonomian eskuhartzea; b) gizarte prestakuntzak; c) Ekonomia mixtoa; d) Eskubide sozialaren eskagarritasun juridikoa; e) Ordezkatze demokrazia
- **Estatu sozialaren teoriak:** kristau-demokrata; socialdemokrata eta ezker iraultzailea

Estatu Sozialaren Krisia: 1) Petroleoaren krisia + politika neoliberalak; 2) Ordezkaritza erakundeen ahultasuna + botere exekutiboaren indartzea + interes taldeen protagonismoa 3) Eskubide Sozialeen murrizketa eta politikaren judizializazioa

Estatu soziala 1978ko Konstituzioan

- **Gizartearen konstituzionalizazioa 1978ko Konstituzioan:** konstituzionalismo iraultzailearen tradizioa + konstituzionalismo demokratikoaren tradizioa
- **Gizarte printzipioaren ezaugarri nabariak 1978ko Konstituzioan:**
 - Konstituzioa politikoa izateaz aparte, erabaki ekonomikoak eta sozialak hartzen ditu
 - Eskubide ekonomiko, sozial eta kulturalen konfigurazioa (eta konfigurazio horren garapena)
 - Berdintasun materialaren printzipioa, berdintasun formalaren osagai eta zuzenketa bezala
- **Konstituzio ekonomikoak:** a) Askatasun ekonomiko klasikoak bermatzen du; b) Esku hartze publikoa bizitza ekonomikoan baimentzen du; c) Sektore publiko bat ekonomian egotea errazten du; d) Ekonomi-plangitza aurreikusten du
- **Eskubide sozialeen eraginkortasun gradua ez da berea:** Garapen legegila diferentea dute eta batzuk aitorten konstituzional dute. Eskubide sozialeen 4 bloke:
 - Izaera orokorra duten zerbitzu publikoek antolatzen dituzten eskubideak
 - Lan harremanak konfiguratzeko dituzten eskubideak
 - Bazterketa egoeran dauden talde sozialeen eskubideak
 - Ingurumena babesteko eskubideak

Estatu soziala 1978ko Konstituzioan

I. TITULUAN:

- Hezkuntzarako eskubidea (EK, 27); Greba egiteko eta sindikatzeko Eskubidea (EK, 28)
- Lan egiteko eskubidea (EK, 35); Lan hitzarmen eta lan negoziatzeko eskubidea (EK 37)
- Familiaren babeserako eskubidea (EK 39) –Errenta eta enplegua banatzeko politika (EK 40)
- Etxebizitza eskubidea (EK 47) –Gazteriaren aldeko politikak (EK 48)
- Gutxitu fisiko, sentsorial/psikikoen aldeko politikak (EK 49) –Zahartzaro pentsioak (EK 50)

VII. TITULUAN:

- Interes orokorra (EK 128)
- Jarduera ekonomikoaren planifikazioa (EK 131.1)
- Konteilu ekonomiko eta soziala (EK. 131.2)

9.2 ARTIKULUA: Botere publikoen egitekoa da bideak jartzea norbanakoen nahiz taldeen askatasuna eta berdintasuna bene-benetakoak izan daitezen; askatasun eta berdintasun xede hori galarazten edo osotara garatzea zailtzen duten oztopoak kentzea, eta herritar guztiei aukera egokia ematea bizitza politiko, ekonomiko, kultural eta sozialean parte hartzeko.